

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 152

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marți, 25 februarie 2020

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI		
137.	— Decizie privind numirea domnului Octavian Oprea în funcția de vicepreședinte, cu rang de subsecretar de stat, al Autorității pentru Digitalizarea României....	2
138.	— Decizie privind numirea domnului Marius-Cosmin Costache în funcția de vicepreședinte, cu rang de subsecretar de stat, al Autorității pentru Digitalizarea României	2
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE		
32.	— Ordin al ministrului afacerilor interne pentru modificarea și completarea Regulamentului de organizare și funcționare a Direcției medicale, aprobat prin Ordinul ministrului afacerilor interne nr. 203/2016	3–4
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE		
	Decizia nr. 27 din 11 noiembrie 2019 (Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii)	5–16

DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI
GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIM-MINISTRUL

DECIZIE
privind numirea domnului Octavian Oprea
în funcția de vicepreședinte, cu rang de subsecretar de stat,
al Autorității pentru Digitalizarea României

În temeiul art. 29 și al art. 31 lit. e) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu completările ulterioare, și al art. 8 alin. (5) din Hotărârea Guvernului nr. 89/2020 privind organizarea și funcționarea Autorității pentru Digitalizarea României,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Octavian Oprea se numește în funcția de vicepreședinte, cu rang de subsecretar de stat, al Autorității pentru Digitalizarea României.

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

Contrasemnează:
Secretarul general al Guvernului,
Antonel Tănase

București, 25 februarie 2020.
Nr. 137.

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIM-MINISTRUL

DECIZIE
privind numirea domnului Marius-Cosmin Costache
în funcția de vicepreședinte, cu rang de subsecretar de stat,
al Autorității pentru Digitalizarea României

În temeiul art. 29 și al art. 31 lit. e) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu completările ulterioare, precum și al art. 8 alin. (5) din Hotărârea Guvernului nr. 89/2020 privind organizarea și funcționarea Autorității pentru Digitalizarea României,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Marius-Cosmin Costache se numește în funcția de vicepreședinte, cu rang de subsecretar de stat, al Autorității pentru Digitalizarea României.

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

Contrasemnează:
Secretarul general al Guvernului,
Antonel Tănase

București, 25 februarie 2020.
Nr. 138.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

ORDIN

pentru modificarea și completarea Regulamentului de organizare și funcționare a Direcției medicale, aprobat prin Ordinul ministrului afacerilor interne nr. 203/2016

În temeiul art. 7 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, aprobată cu modificări prin Legea nr. 15/2008, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul afacerilor interne emite următorul ordin:

Art. I. — Regulamentul de organizare și funcționare a Direcției medicale, aprobat prin Ordinul ministrului afacerilor interne nr. 203/2016, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.062 din 29 decembrie 2016, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 2, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) DM îndeplinește atribuțiile care revin direcțiilor de sănătate publice județene și a municipiului București, pentru MAI.”

2. La articolul 5 alineatul (1), litera j) se modifică și va avea următorul cuprins:

„j) Compartimentul management stări excepționale;”.

3. La articolul 14, litera t) se modifică și va avea următorul cuprins:

„t) elaborează strategia de dotare cu aparatură medicală a unităților din rețeaua sanitară proprie;”.

4. La articolul 14, după litera aa) se introduce o nouă literă, litera ab), cu următorul cuprins:

„ab) analizează, la nevoie și conform competențelor, profilul, structura și normele de organizare și funcționare ale unităților sanitare din cadrul MAI.”

5. La articolul 25 alineatul (3), literele d) și j) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„d) avizează statele de organizare ale structurilor subordonate DM, potrivit organigramelor aprobate și posturilor repartizate prin ordin al ministrului afacerilor interne;

j) operează în statele de organizare ale DM și structurilor subordonate modificările structurale intervenite;”.

6. La articolul 27 alineatul (1), literele a), b), e), f), h), j), t) și v) se modifică și vor avea următorul cuprins:

a) aplică politica sanitară a statului prin participarea la implementarea strategiilor de reformă în domeniul sanitar, elaborate și aprobate de MS;

b) organizează, monitorizează, coordonează, îndrumă și controlează activitatea de acordare a asistenței medicale primare, ambulatorii de specialitate, stomatologice, spitalicești, serviciilor de sănătate conexe asistenței medicale și serviciilor medicale de recuperare-reabilitare, în conformitate cu reglementările în vigoare și metodologia specifică acestor activități, în vederea asigurării sănătății efectivelor MAI;

e) analizează starea de sănătate a personalului asistat, pe baza principalilor indicatori ai stării de sănătate a efectivelor MAI și a factorilor de risc care o influențează;

f) coordonează asigurarea medicală a misiunilor specifice;

h) organizează, coordonează și monitorizează activitatea de acordare a asistenței medicale cadrelor MAI de către unitățile subordonate, în caz de dezastre, atacuri teroriste, război, conflicte sociale și alte situații de criză;

j) cooperează cu celelalte structuri medicale din sistemul apărării, ordinii publice, siguranței naționale și autorității judecătorești și structurile de profil ale MS pentru asigurarea

medicală în situații de criză, în baza protocoalelor și planurilor de acțiune comune;

t) ia măsuri pentru trimiterea la tratament în străinătate a personalului MAI, rănit sau invalid, ca urmare a unui accident de muncă, conform normelor legale în vigoare;

v) analizează petițiile și sesizările cu privire la acordarea asistenței medicale primare, ambulatorii de specialitate, stomatologice, spitalicești, serviciilor de sănătate conexe asistenței medicale și serviciilor medicale de recuperare-reabilitare a sănătății pentru asigurați, propune măsuri de rezolvare și formulează proiecte de răspuns;”.

7. La articolul 27 alineatul (1), literele c), d), i), k), l) și n)—r) se abrogă.

8. La articolul 27 alineatul (1), după litera v) se introduc două noi litere, literele w) și x), cu următorul cuprins:

„w) reprezintă DM în relațiile cu MS, CASA OPSNAJ și organizațiile profesionale;

x) participă la elaborarea proiectelor de acte normative privind asigurarea asistenței medicale pentru asigurații MAI.”

9. La articolul 27 alineatul (2), după litera c) se introduce o nouă literă, litera d), cu următorul cuprins:

„d) evaluează și participă la identificarea priorităților în domeniul asistenței medicale și propune măsuri pentru rezolvarea problemelor identificate.”

10. La articolul 27, alineatul (3) se abrogă.

11. La articolul 27 alineatul (4), partea introductivă se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) Pe linia formării profesionale de specialitate Serviciul asistență medicală, farmaceutic, aparatură medicală are următoarele atribuții specifice:”.

12. La articolul 27 alineatul (5), literele a), b), d), g), i), k), m), n) și p) se modifică și vor avea următorul cuprins:

a) organizează, monitorizează, coordonează, îndrumă și controlează activitatea de acordare a asistenței farmaceutice în farmaciile cu circuit închis din cadrul rețelei sanitare a MAI;

b) participă, împreună cu alți specialiști din DM și din unitățile subordonate, la elaborarea baremelor de medicamente și materiale sanitare cuprinse în trusele de urgență/misiune;

d) verifică, în vederea avizării potrivit actelor normative interne de la nivelul MAI, specificațiile tehnice pentru produsele de resort din domeniul de competență al serviciului, care urmează a fi achiziționate în MAI;

g) avizează rapoartele privind ofertele de donație, dar manual, comodat sau sponsorizare, pentru produse de resort medical, întocmite de unitățile subordonate, dacă nu există în cadrul acestora structuri gestionare ale domeniilor care fac obiectul avizării;

i) reprezintă DM în relațiile cu MS, Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale și Colegiul Farmaciștilor din România;

k) analizează, în vederea avizării, propunerile unităților subordonate privind orice modificare adusă structurii/sediului/funcționării farmaciilor cu circuit închis din cadrul rețelei sanitare a MAI;

m) analizează petițiile și sesizările cu privire la acordarea asistenței farmaceutice pentru asigurații MAI, propune măsuri de rezolvare și formulează proiecte de răspuns;

n) participă la elaborarea proiectelor de acte normative privind asigurarea asistenței farmaceutice pentru asigurații MAI;

p) elaborează, împreună cu alți specialiștii din DM și din unitățile subordonate, baremele de instrumentar medical, medicamente și consumabile cuprinse în inventarele de complet la pace și război.”

13. La articolul 27 alineatul (5), literele e), f), h), j), l) și o) se abrogă.

14. La articolul 28 alineatul (1), litera k) se modifică și va avea următorul cuprins:

„k) verifică, în vederea avizării potrivit actelor normative interne de la nivelul MAI, specificațiile tehnice pentru produsele de resort din domeniul de competență al serviciului, care urmează a fi achiziționate în MAI;”

15. La capitolul V, titlul secțiunii a 10-a se modifică și va avea următorul cuprins:

„SECȚIUNEA a 10-a

Compartimentul management stări excepționale”

16. La articolul 31, partea introductivă se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 31. — Compartimentul management stări excepționale are următoarele atribuții specifice.”

17. La articolul 31, literele b), d) și g)—i) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„b) participă la întocmirea planului de mobilizare al unității, analizează propunerile structurilor DM pentru actualizarea planului de mobilizare al DM și verifică întreținerea, depozitarea, conservarea, înprospătarea și funcționarea aparatului, instrumentarului, substitutelor și altor materiale sanitare existente la rezerva proprie și rezerva operativă;

d) participă la activități pe linia managementului stărilor excepționale;

g) coordonează întocmirea și actualizarea documentelor pe linia managementului stărilor excepționale ale structurilor cu sarcini pe această linie;

h) execută activități de îndrumare pe linia managementului stărilor excepționale din DM;

i) elaborează și transmite dispoziții pe linia managementului stărilor excepționale către unitățile subordonate DM;”

18. La articolul 31, după litera l) se introduc două noi litere, literele m) și n), cu următorul cuprins:

„m) elaborează, în urma procesului de analiză și consultare cu specialiștii din aparatul propriu și din unitățile beneficiare subordonate, proiectele tabelor de înzestrare cu armament, muniții, mijloace tehnice și materiale necesare DM și structurilor subordonate acesteia;

n) elaborează cererile de produse și servicii necesare DM și structurilor subordonate pentru un an de război.”

19. Anexa nr. 1 se modifică și se înlocuiește cu anexa la prezentul ordin.

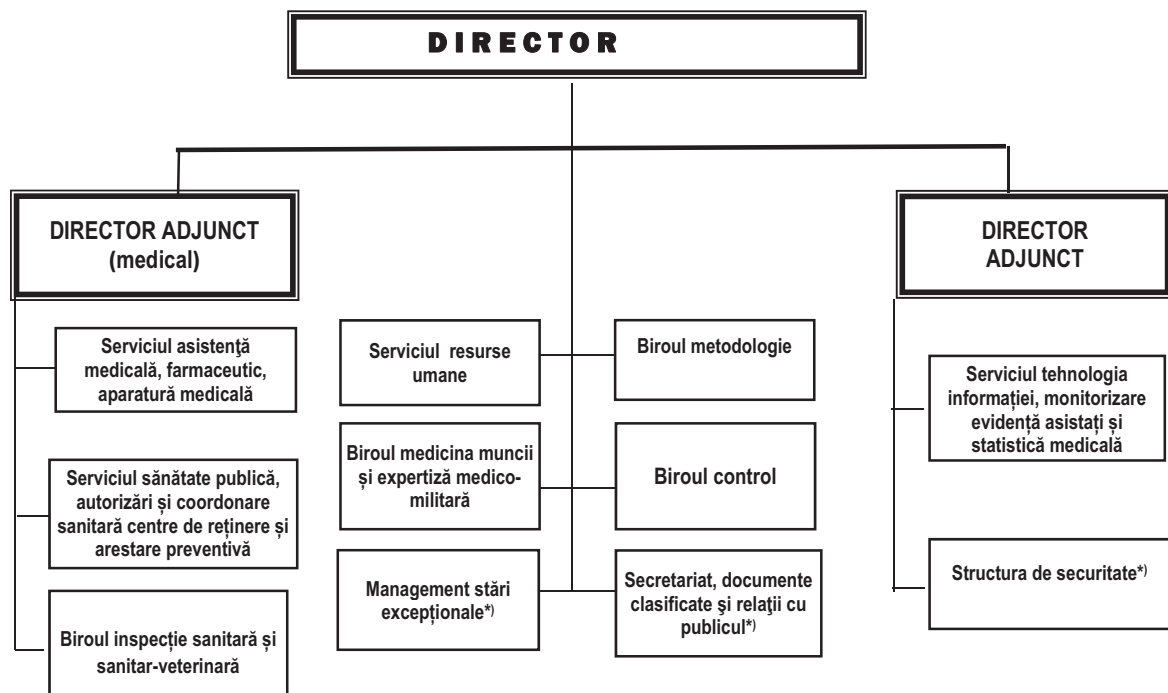
Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul afacerilor interne,
Marcel Ion Vela

București, 21 februarie 2020.
Nr. 32.

ANEXĂ¹⁾
(Anexa nr. 1 la regulament)

**ORGANIGRAMA
Direcției medicale**

*) La nivel compartiment.

1) Anexa este reprodusă în facsimil.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU SOLUȚIONAREA RECURSULUI ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 27**din 11 noiembrie 2019**

Dosar nr. 1.858/1/2019

Corina-Alina Corbu	— președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului
Laura-Mihaela Ivanovici Eugenia Voicheci	— președintele Secției I civile — președintele Secției a II-a civile
Ionel Barbă	— președintele delegat al Secției de contencios administrativ și fiscal
Daniel Grădinaru	— președintele Secției penale
Cristina Truțescu	— judecător la Secția I civilă
Mari Ilie	— judecător la Secția I civilă
Sorinela Alina Macavei	— judecător la Secția I civilă
Georgeta Stegaru	— judecător la Secția I civilă
Mirela Vișan	— judecător la Secția I civilă
Valentin Mitea	— judecător la Secția I civilă
Mirela Polițeanu	— judecător la Secția a II-a civilă
Minodora Condoiu	— judecător la Secția a II-a civilă
Diana Manole	— judecător la Secția a II-a civilă
Maria Speranța Cornea	— judecător la Secția a II-a civilă
Virginia Florentina Duminecă	— judecător la Secția a II-a civilă
Cosmin Horia Mihăianu	— judecător la Secția a II-a civilă
Gabriel Viziru	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Carmen Maria Ilie	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Nicolae Gabriel Ionaș	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Angelica Denisa Stănișor	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Mona Magdalena Baci	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Claudia Marcela Canacheu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ionuț Mihai Matei	— judecător la Secția penală
Francisca Maria Vasile	— judecător la Secția penală

Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a fost legal constituit conform dispozițiilor art. 516 alin. (2) din Codul de procedură civilă și ale art. 27² alin. (2) lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

Ședința a fost prezidată de doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Ministerul Public a fost reprezentat de doamna Antonia Constantin, procuror șef al Secției judiciare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

La ședința de judecată a participat doamna Mihaela Lorena Mitroi, magistrat-asistent desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27³ din Regulament.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a luat în examinare recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Craiova ce face obiectul Dosarului nr. 1.858/1/2019.

Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, arătând că la dosar au fost depuse raportul întocmit de judecătorii-raportori, precum și punctul de vedere formulat de Ministerul Public. De asemenea, a fost depus un memoriu *amicus curiae* de către Arhiepiscopia Craiovei.

Doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii, constatând că nu există chestiuni prelabile, a acordat cuvântul asupra recursului în interesul legii.

Doamna procuror Antonia Constantin a susținut punctul de vedere formulat în scris de Ministerul Public, solicitând admiterea recursului în interesul legii și pronunțarea unei decizii de unificare a practicii judiciare. Cu privire la prima problemă de drept ce face obiectul sesizării a apreciat că dispozițiile art. 16 alin. (5) din Legea energiei electrice nr. 13/2007, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 13/2007*), și ale art. 12 alin. (5) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 123/2012*), se aplică numai în situația capacităților energetice realizate după data intrării lor în vigoare, iar în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 16 alin. (8), (9), art. 19 alin. (5) din Legea nr. 13/2007 și, respectiv, ale art. 12 alin. (9), (10) și art. 14 alin. (5) din Legea nr. 123/2012, proprietarii terenurilor afectate de drepturile de uz și servitute legale prevăzute de aceste acte normative, aferente capacităților energetice realizate anterior intrării lor în vigoare, au, pe temeiul răspunderii civile delictuale, dreptul la despăgubiri pentru prejudiciile cauzate prin exercitarea acestor drepturi. Referitor la cea de-a doua problemă de drept ce face obiectul recursului în interesul legii a apreciat că dispozițiile art. 35 alin. (3) și art. 41 alin. (4) din Legea nr. 13/2007, respectiv ale art. 30 alin. (4) și art. 44 alin. (4) din Legea nr. 123/2012 se opun ca persoanele care au titlu de proprietate asupra terenurilor pe care se află rețelele electrice, amplasate anterior intrării în vigoare a acestor legi, să obțină despăgubiri pentru prejudiciile invocate, întrucât aceste terenuri sunt și rămân în proprietatea publică a statului, iar reconstituirea dreptului de proprietate asupra acestor terenuri nu putea opera fără o prealabilă dezafectare a terenurilor respective din domeniul public.

Doamna judecător Corina-Alina Corbu, președintele completului, a consultat membrii completului cu privire la existența unor întrebări pentru reprezentanta Ministerului Public.

Constatând că nu există întrebări, președintele completului a declarat dezbaterile închise, iar completul a rămas în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

I. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție. Obiectul recursului în interesul legii

1. Înalta Curte de Casație și Justiție a fost învestită prin Hotărârea nr. 17 din 29 mai 2019 a Colegiului de conducere al Curții de Apel Craiova cu recursul în interesul legii în materie civilă ce vizează următoarele probleme de drept soluționate

diferit de instanțele judecătorești: „Dispozițiile art. 12 alin. (2), (3), (5), (6), (8), (10) și (11), art. 14 alin. (3), art. 15 alin. (3) din Legea nr. 123/2012, respectiv dispozițiile art. 16 alin. (2), (3), (5), (6), (7), (9), (10), art. 19 alin. (3) și art. 20 alin. (3) din Legea nr. 13/2007 se aplică numai în situația capacităților energetice realizate începând cu data intrării lor în vigoare, pentru cele anterioare aplicându-se dispozițiile speciale în vigoare la data punerii în funcțiune sau, după caz, dreptul comun, sau sunt aplicabile și în situația capacităților energetice deja realizate la momentul intrării în vigoare a acestora?”

Dispozițiile art. 35 alin. (3) și art. 41 alin. (4) din Legea nr. 13/2007, respectiv art. 30 alin. (4) și art. 44 alin. (4) din Legea nr. 123/2012 se opun ca persoanele care au titlu de proprietate asupra terenurilor afectate de rețelele electrice, construite anterior intrării în vigoare a legilor respective, să obțină despăgubiri pentru prejudiciile invocate?”

II. Prevederile legale incidente

2. Legea energiei electrice nr. 13/2007, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 13/2007):

„Art. 16. — (...) (2) Asupra terenurilor și bunurilor proprietate publică sau privată a altor persoane fizice ori juridice și asupra activităților desfășurate de persoane fizice sau juridice în vecinătatea capacității energetice, titularii autorizațiilor de înființare și titularii licențelor beneficiază, în condițiile legii, pe durata lucrărilor de realizare și re tehnologizare, respectiv de funcționare a capacității energetice, de următoarele drepturi:

a) dreptul de uz pentru executarea lucrărilor necesare realizării sau re tehnologizării capacității energetice, obiect al autorizației;

b) dreptul de uz pentru asigurarea funcționării normale a capacității, obiect al autorizației de înființare, pentru reviziile, reparațiile și intervențiile necesare;

c) servitutea de trecere subterană, de suprafață sau aeriană pentru instalarea de rețele electrice sau alte echipamente aferente capacității energetice și pentru acces la locul de amplasare a acestora, în condițiile legii;

d) dreptul de a obține restrângerea sau încetarea unor activități care ar putea pune în pericol persoane și bunuri;

e) dreptul de acces la utilitățile publice.

(3) Drepturile de uz și de servitute au ca obiect utilitatea publică, au caracter legal, iar conținutul acestora este prevăzut la art. 19 și se exercită pe toată durata existenței capacității energetice sau, temporar, cu ocazia re tehnologizării unei capacități în funcțiune, reparației, reviziei, lucrărilor de intervenție în caz de avarie. (...)”

(5) Exercițarea drepturilor de uz și de servitute asupra proprietăților private afectate de capacitățile energetice, care se vor realiza după intrarea în vigoare a prezentei legi, se face în conformitate cu regulile procedurale privind condițiile și termenii referitori la durata, conținutul și limitele de exercitare a acestor drepturi, prevăzute într-o convenție-cadru, precum și pentru determinarea cuantumului indemnizațiilor și a despăgubirilor și a modului de plată a acestora, care se aprobă, împreună cu convenția-cadru, prin hotărâre a Guvernului, la propunerea ministerului de resort, în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

(6) Proprietarii terenurilor afectate de exercitarea drepturilor de uz și de servitute de către titularii de licențe și autorizații pot solicita încheierea de convenții, conform prevederilor alin. (5).

(7) Titularii de licențe și autorizații sunt obligați să procedeze la încheierea convențiilor-cadru prevăzute la alin. (5) în termen de maximum 30 de zile de la solicitarea proprietarilor afectați. (...)”

(9) Proprietarii terenurilor și titularii activităților afectați de exercitarea de către titularii de licență și autorizații a drepturilor prevăzute la alin. (2) vor fi despăgubiți pentru prejudiciile

cauzate acestora. La calculul despăgubirilor vor fi avute în vedere următoarele criterii:

— suprafața de teren afectată cu ocazia efectuării lucrărilor;

— tipurile de culturi și plantații, precum și amenajările afectate de lucrări;

— activitățile restrânse cu ocazia lucrărilor.

Cuantumul despăgubirii se stabilește prin acordul părților sau, în cazul în care părțile nu se înțeleg, prin hotărâre judecătorească.

(10) Dreptul de uz și de servitute asupra terenurilor proprietate privată, restrângerea sau încetarea unor activități prevăzute la alin. (2) se stabilește și se exercită cu respectarea principiului echității, a dreptului de proprietate și a minimele afectări a acestuia. (...)”

„Art. 19. — (...) (3) Dreptul de uz asupra terenului pentru asigurarea funcționării normale a capacității energetice se întinde pe toată durata funcționării capacității, iar exercitarea lui se face ori de câte ori este necesar pentru asigurarea funcționării normale a capacității. În exercitarea acestui drept, titularul licenței poate:

a) să depoziteze materiale, echipamente, utilaje, instalații pentru întreținere, revizii, reparații și intervenții necesare pentru asigurarea funcționării normale a capacității;

b) să instaleze utilaje și să lucreze cu acestea;

c) să desființeze sau să reducă culturi, plantații ori alte amenajări existente și să restrângă activități ale proprietarului, în măsura și pe durata strict necesare executării operațiilor de întreținere, reparații, revizii sau intervenții pentru asigurarea funcționării normale a capacității, cu respectarea legislației în vigoare. (...)”

„Art. 20. — (...) (3) Asupra terenurilor aflate în proprietatea terților, cuprinse în zonele de protecție și de siguranță, se stabilește drept de servitute legală.”

„Art. 35. — (...) (3) Terenurile pe care se situează rețelele electrice de transport existente la intrarea în vigoare a prezentei legi sunt și rămân în proprietatea publică a statului pe durata de existență a rețelei. (...)”

„Art. 41. (...) (4) Terenurile pe care se situează rețelele electrice de distribuție existente la intrarea în vigoare a prezentei legi sunt și rămân în proprietatea publică a statului. (...)”

3. Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 123/2013):

„Art. 12. — (...) (2) Asupra terenurilor și bunurilor proprietate publică sau privată a altor persoane fizice ori juridice și asupra activităților desfășurate de persoane fizice sau juridice în vecinătatea capacității energetice se instituie limitări ale dreptului de proprietate în favoarea titularilor autorizațiilor de înființare și de licențe care beneficiază de:

a) dreptul de uz pentru executarea lucrărilor necesare realizării, relocării, re tehnologizării sau desființării capacității energetice, obiect al autorizației;

b) dreptul de uz pentru asigurarea funcționării normale a capacității, obiect al autorizației de înființare, pentru reviziile, reparațiile și intervențiile necesare;

c) servitutea de trecere subterană, de suprafață sau aeriană pentru instalarea/desființarea de rețele electrice sau alte echipamente aferente capacității energetice și pentru acces la locul de amplasare a acestora, în condițiile legii;

d) dreptul de a obține restrângerea sau încetarea unor activități care ar putea pune în pericol persoane și bunuri;

e) dreptul de acces la utilitățile publice.

(3) Drepturile de uz și de servitute au ca obiect utilitatea publică, au caracter legal, iar conținutul acestora este prevăzut la art. 14 și se exercită fără înscriere în Cartea funciară pe toată durata existenței capacității energetice sau, temporar, cu ocazia re tehnologizării unei capacități în funcțiune, reparației, reviziei, lucrărilor de intervenție în caz de avarie. (...)”

(5) *Exercitarea drepturilor de uz și de servitute asupra proprietăților private afectate de capacitățile energetice, care se vor realiza după intrarea în vigoare a prezentei legi, se face în conformitate cu regulile procedurale privind condițiile și termenii referitori la durata, conținutul și limitele de exercitare a acestor drepturi, prevăzute într-o convenție-cadru, precum și pentru determinarea cuantumului indemnizațiilor, a despăgubirilor și a modului de plată a acestora, care se aprobă, împreună cu convenția-cadru, prin hotărâre a Guvernului, la propunerea ministerului de resort.*

(6) *Proprietarii terenurilor afectate de exercitarea drepturilor de uz și de servitute de către titularii de licențe și autorizații pot solicita încheierea de convenții, conform prevederilor alin. (5). (...)*

(8) *Titularii de licențe și autorizații sunt obligați să procedeze la încheierea convențiilor-cadru prevăzute la alin. (5), în termen de maximum 30 de zile de la solicitarea proprietarilor afectați. (...)*

(10) *Proprietarii terenurilor și titularii activităților afectați de exercitarea de către titularii de licență și autorizații a drepturilor prevăzute la alin. (2) vor fi despăgubiți pentru prejudiciile cauzate acestora. La calculul despăgubirilor vor fi avute în vedere următoarele criterii:*

- *suprafața de teren afectată cu ocazia efectuării lucrărilor;*
- *tipurile de culturi și plantații, precum și amenajările afectate de lucrări;*
- *activitățile restrânse cu ocazia lucrărilor.*

Cuquantumul despăgubirii se stabilește prin acordul părților sau, în cazul în care părțile nu se înțeleg, prin hotărâre judecătorească.

(11) *Dreptul de uz și de servitute asupra terenurilor proprietate privată, restrângerea sau încetarea unor activități prevăzute la alin. (2) se stabilesc și se exercită cu respectarea principiului echității, a dreptului de proprietate și a minimei afectări a acestuia. (...)*

„**Art. 14.** — (...) (3) *Dreptul de uz asupra terenului pentru asigurarea funcționării normale a capacității energetice se întinde pe toată durata funcționării capacității, iar exercitarea lui se face ori de câte ori este necesar pentru asigurarea funcționării normale a capacității. În exercitarea acestui drept titularul licenței poate:*

a) *să depoziteze materiale, echipamente, utilaje, instalații pentru întreținere, revizii, reparații și intervenții necesare pentru asigurarea funcționării normale a capacității;*

b) *să instaleze utilaje și să lucreze cu acestea;*

c) *să desființeze sau să reducă culturi, plantații ori alte amenajări existente și să restrângă activități ale proprietarului, în măsură și pe durata strict necesare executării operațiilor de întreținere, reparații, revizii sau intervenții pentru asigurarea funcționării normale a capacității, cu respectarea legislației în vigoare. (...)*”

„**Art. 15.** — (...) (3) *Asupra terenurilor aflate în proprietatea terților, cuprinse în zonele de protecție și de siguranță, se stabilește drept de servitute legală.*”

„**Art. 30.** — (...) (4) *Terenurile pe care se situează rețeaua electrică de transport prevăzută la alin. (3) sunt și rămân în proprietatea publică a statului pe durata de existență a rețelei. (...)*”

„**Art. 44.** — (...) (4) *Terenurile pe care se situează rețelele electrice de distribuție existente la intrarea în vigoare a prezentei legi sunt și rămân în proprietatea publică a statului. (...)*”

III. Orientările jurisprudențiale divergente

4. Prin sesizarea cu recurs în interesul legii s-a arătat că în practica judiciară nu există un punct de vedere unitar cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 16 alin. (2), (3), (5), (6), (7), (9), (10), art. 19 alin. (3), art. 20 alin. (3), art. 35 alin. (3) și art. 41 alin. (4) din Legea nr. 13/2007, respectiv a celor

corespondente din actul normativ ulterior, Legea nr. 123/2012, reprezentate de art. 12 alin. (2), (3), (5), (6), (8), (10) și (11), art. 14 alin. (3), art. 15 alin. (3), art. 30 alin. (4) și art. 44 alin. (4), cu referire la cererile formulate de proprietarii ale căror terenuri au fost afectate de către capacități energetice ridicate anterior intrării în vigoare a Legii nr. 13/2007 și, respectiv, a Legii nr. 123/2012, prin care aceștia solicită titularilor de capacități energetice acordarea de despăgubiri.

5. Astfel, unele instanțe au apreciat că aceste acțiuni sunt nefondate, fiind aplicabile dispozițiile art. 41 alin. (4) din Legea nr. 13/2007, respectiv ale art. 44 alin. (4) din Legea nr. 123/2012, potrivit cărora terenurile pe care se situează rețelele electrice de distribuție existente la intrarea în vigoare a legii sunt și rămân în proprietatea publică a statului.

6. Alte instanțe au considerat că, în situația terenurilor afectate de capacități energetice construite anterior apariției Legii nr. 13/2007 și Legii nr. 123/2012, reclamanții nu pot beneficia de prevederile acestor legi pentru obținerea de despăgubiri. Ca atare, au fost analizate acțiunile din perspectiva îndeplinirii condițiilor răspunderii civile delictuale.

7. Într-o altă orientare jurisprudențială s-a apreciat că nu sunt aplicabile normele generale din Codul civil, dat fiind caracterul special al reglementării cuprinse în Legea nr. 123/2012.

IV. Jurisprudența Curții Constituționale

8. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a analizat în numeroase rânduri conformitatea prevederilor legale ce fac obiectul prezentului recurs în interesul legii, atât anterior adoptării Legii nr. 13/2007 [sub imperiul Legii energiei electrice nr. 318/2003 (*Legea nr. 318/2003*)], cât și ulterior, precum și în reglementarea dată de Legea nr. 123/2012, statuările instanței de contencios constituțional păstrându-și valabilitatea față de menținerea soluției legislative pe parcursul reglementărilor succesive.

9. Prezintă relevanță în soluționarea recursului în interesul legii următoarele decizii ale Curții Constituționale: Decizia nr. 72 din 26 februarie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 249 din 22 martie 2004, Decizia nr. 140 din 23 martie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 379 din 29 aprilie 2004, Decizia nr. 167 din 1 aprilie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 438 din 17 mai 2004, Decizia nr. 168 din 1 aprilie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 390 din 3 mai 2004, Decizia nr. 203 din 29 aprilie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 21 iunie 2004, Decizia nr. 284 din 1 iulie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 882 din 27 septembrie 2004, Decizia nr. 232 din 21 aprilie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 533 din 23 iunie 2005, Decizia nr. 878 din 10 iulie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 593 din 7 august 2008, Decizia nr. 805 din 19 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 501 din 21 iulie 2009, Decizia nr. 324 din 23 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 329 din 19 mai 2010, Decizia nr. 1.256 din 22 septembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 777 din 3 noiembrie 2011, Decizia nr. 17 din 17 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 152 din 7 martie 2012, Decizia nr. 676 din 26 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 585 din 16 august 2012, Decizia nr. 605 din 6 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 893 din 27 noiembrie 2015, și Decizia nr. 854 din 18 decembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 416 din 28 mai 2019.

V. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului

10. Prin Hotărârea din 31 mai 2011, pronunțată în Cauza *Mirela Cernea și alții împotriva României*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că, „într-un domeniu atât de complex

și de delicat ca cel al strategiei naționale în domeniul energetic, statul dispune de o marjă largă de apreciere pentru a-și desfășura politicile sale de interes general". Prin decizia pronunțată în această cauză, instanța europeană a reținut că unul dintre principalele argumente prezentate de reclamanți în sprijinul tezei conform căreia restricțiile aduse exercitării dreptului lor de proprietate ar fi disproporționate se bazează pe faptul că nu au primit nicio despăgubire care să compenseze drepturile de uz și de servitute concesionate titularilor autorizației de exploatare a capacității energetice amplasate pe terenul lor. Caracterul proporțional al unei atingeri aduse dreptului la respectarea bunurilor poate să depindă de existența unor garanții de procedură, care să asigure că punerea în aplicare a sistemului și impactul său asupra proprietarului nu sunt nici arbitrare, nici impredictibile; or, legile naționale adoptate succesiv în domeniul energetic conțin, într-adevăr, asemenea garanții. În ceea ce privește accesul titularilor de licențe la terenul persoanelor pe care au fost înființate capacități energetice, în vederea efectuării unor operațiuni de revizie, de întreținere și de reparație, exercitarea dreptului de uz și de servitute a fost condiționată de respectarea principiilor echității și minimeii afectări a dreptului de proprietate. În plus, aceste legi definesc în mod clar drepturile și obligațiile care le revin titularilor de licențe de funcționare a capacităților energetice și, respectiv, proprietarilor terenurilor pe care se află aceste capacități.

11. Într-o speță referitoare la reglementarea folosirii bunurilor, în *Cauza Mellacher și alții împotriva Austriei*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că măsurile care au ca efect lipsirea celor interesați de o parte din veniturile imobiliare nu se traduc într-o expropriere formală și nici într-o expropriere de fapt, ci duc la un control al folosirii bunurilor, ceea ce nu contravine art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitor la protecția proprietății private.

12. De asemenea, în *Cauza Sporrong și Lonroth împotriva Suediei*, Curtea a arătat că, întrucât autoritățile nu au trecut la exproprierea imobilelor petiționarilor, aceștia puteau să își folosească bunurile, să le vândă, să le lase moștenire, să le doneze sau să le ipotecheze. Prin urmare, s-a apreciat că nu se poate asimila situația cu o expropriere în fapt, deoarece, chiar dacă dreptul de proprietate a pierdut în substanța sa, el nu a dispărut.

13. În *Cauza James și alții împotriva Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că nu poate fi vorba despre o încălcare a dispozițiilor Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, dacă privarea de proprietate a fost făcută într-un anumit context politic, economic sau social, dacă răspunde unei utilități publice, așa cum prevede art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, aparținând chiar și unei categorii mai restrânse de persoane, deci și în situația în care colectivitatea în ansamblul ei nu utilizează sau nu profită ea însăși de bun. În vederea realizării scopului ei legitim, măsura privativă de proprietate trebuie însă să păstreze un echilibru just între exigențele interesului general al comunității și apărarea drepturilor fundamentale ale individului. Mai mult, ea trebuie să aibă loc în condițiile prevăzute de legea internă, care este necesar să fie accesibilă, publică și previzibilă și să cuprindă o procedură clară de aplicare.

VI. Opinia titularului sesizării

14. Făcând o analiză a situațiilor de fapt și a problemelor de drept care au condus la soluțiile divergente, Colegiul de conducere al Curții de Apel Craiova a arătat că, încă din momentul intrării în vigoare a Decretului nr. 76/1950 pentru producerea, transportul, distribuția și vânzarea energiei electrice, cu modificările ulterioare (*Decretul nr. 76/1950*),

beneficiarii autorizațiilor de construire și exploatare de uzine și rețele electrice au dobândit drepturile legale de a cere exproprierea bunurilor imobile proprietate particulară și de a instala și întreține stâlpi susținători ai rețelelor electrice, cabluri subterane, conductori aerieni, posturi de transformare sau de conexiune și altele asemenea.

15. Situațiile de fapt au în vedere terenuri pe care se află capacități energetice construite mai cu seamă în perioada anterioară anului 1989. În această perioadă, proprietatea asupra terenurilor era în majoritate proprietate de stat și proprietate cooperatistă. Capacitățile energetice au fost ridicate pe terenurile care la vremea respectivă erau proprietate socialistă, respectiv de stat sau cooperatistă.

16. Ulterior anului 1989, proprietatea a suferit schimbări de regim juridic, prin reconstituirea sau constituirea dreptului de proprietate.

17. Odată cu aceste schimbări, foștii proprietari au intrat în posesia terenurilor, dar pe unele dintre acestea se regăseau, în anumite cazuri, și capacități energetice.

18. Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 18/1991*), în clasificarea dată terenurilor [art. 2 lit. e)], a definit terenurile folosite pentru construcțiile și instalațiile de transport al energiei electrice și gazelor naturale ca fiind terenuri cu destinații speciale. Aceeași lege, în art. 5 alin. (1), a stabilit că aparțin domeniului public terenurile pe care sunt amplasate construcții de interes public, piețe, căi de comunicații, rețele stradale și parcuri publice, porturi și aeroporturi, terenurile cu destinație forestieră, albiile râurilor și fluviilor, cuvele lacurilor de interes public, fundul apelor maritime interioare și al mării teritoriale, țărmurile Mării Negre, inclusiv plajele, terenurile pentru rezervații naturale și parcuri naționale, monumentele, ansamblurile și siturile arheologice și istorice, monumentele naturii, terenurile pentru nevoile apărării sau pentru alte folosințe care, potrivit legii, sunt de domeniul public ori care, prin natura lor, sunt de uz sau interes public.

19. Decretul nr. 76/1950 a fost abrogat de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 63/1998 privind energia electrică și termică, cu modificările ulterioare (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 63/1998*), care a reglementat autorizarea și concesionarea capacităților energetice, inclusiv drepturile și obligațiile participanților la raporturile juridice ce iau naștere în baza legii.

20. Astfel, art. 44 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 63/1998 a stabilit că realizarea de noi capacități energetice de producere, de transport, de distribuție a energiei electrice și/sau termice, reabilitarea și re tehnologizarea celor existente, precum și punerea în funcțiune a acestora sunt supuse autorizării în condițiile ordonanței de urgență, precum și ale legilor referitoare la regimul autorizațiilor de construire și la calitatea în construcții. Erau, de asemenea, supuse autorizării, în condițiile ordonanței de urgență, exploatarea comercială a capacităților de producere, de transport și a celor de distribuție a energiei electrice și termice, precum și orice activități de intermediere profesională a furnizării de energie electrică și termică.

21. Autorizația de funcționare și cea de utilizare au dat naștere unor drepturi asupra terenurilor și altor bunuri proprietate privată a altor persoane fizice sau juridice, precum și unor obligații, enumerate în art. 53 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 63/1998, cum ar fi drepturile de uz și servitute, dar și obligația de despăgubire a proprietarilor terenurilor și titularilor activităților afectate de drepturi pentru prejudiciile cauzate acestora prin exercitarea drepturilor respective.

22. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 63/1998 a reglementat și procedurile și cadrul contractual în care titularul

autorizației de funcționare este obligat să stabilească cu proprietarul condițiile de exercitare a drepturilor și obligațiilor respective.

23. Prin art. 59 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 63/1998 s-a stabilit că, dacă terenul necesar pentru înființarea și funcționarea capacității energetice este proprietate privată a unui terț, titularul autorizației trebuie să inițieze procedura legală de expropriere a terenului pentru cauză de utilitate publică și să obțină concesiunea lui pe durata existenței capacității energetice.

24. Legea nr. 380/2003 a respins Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 63/1998, iar prin Legea nr. 318/2003 au fost reglementate, într-o manieră asemănătoare, drepturile și obligațiile titularilor de autorizații de înființare și de licență asupra proprietății terților.

25. S-a prevăzut, din nou, posibilitatea că, dacă terenul necesar pentru înființarea și funcționarea capacității energetice este proprietate privată a unui terț, solicitantul autorizației de înființare poate fie să inițieze procedura legală de expropriere a terenului, dacă se invocă o cauză de utilitate publică, și să obțină concesiunea acestuia, în condițiile legii, pe durata existenței capacității energetice, fie să îl cumpere (art. 20).

26. În ceea ce privește rețelele electrice, legiuitorul a prevăzut, la art. 32 alin. (2) din Legea nr. 318/2003, în mod expres, că rețeaua electrică de transport al energiei electrice este proprietate publică a statului, inclusiv terenurile pe care aceasta este amplasată. Potrivit dispozițiilor art. 37 alin. (4) din Legea nr. 318/2003, terenurile pe care se situează rețelele electrice de distribuție existente la intrarea în vigoare a legii sunt și rămân în proprietatea publică a statului.

27. În consecință, atât în ceea ce privește rețelele electrice de transport, cât și în ceea ce privește rețelele electrice de distribuție, existente la intrarea în vigoare a legii, legiuitorul a stabilit că terenurile pe care se situează aceste rețele au făcut parte și continuă să facă parte din proprietatea publică a statului.

28. Atât Legea nr. 13/2007, cât și Legea nr. 123/2012 au reglementat, succesiv, prin dispozițiile care fac obiectul prezentei sesizări, regimul autorizărilor necesare realizării de noi capacități energetice, precum și rețehnologizarea celor existente, drepturile și obligațiile care decurg din autorizația de înființare și din licențe, drepturile și obligațiile titularilor de autorizații de înființare și de licență asupra proprietății terților.

29. În ceea ce privește rețelele electrice au fost menținute prevederile legale din legislația anterioară, așa cum rezultă din cuprinsul art. 35 alin. (3) și art. 41 alin. (4) din Legea nr. 13/2007, respectiv art. 30 alin. (4) și art. 44 alin. (4) din Legea nr. 123/2012.

30. În aceste condiții, în cauzele ce au justificat promovarea recursului în interesul legii, deținătorii de rețele electrice invocă prevederile legale ca titlu ce le conferă dreptul de proprietate asupra terenurilor respective, în timp ce persoanele private invocă titlurile de proprietate în baza cărora li s-a reconstituit dreptul de proprietate asupra aceluiași terenuri.

31. Așa cum se observă din dispozițiile legale mai sus menționate, legiuitorul a reglementat, pe de o parte, proceduri, condiții, drepturi și obligații care vizează capacități energetice realizate și rețehnologizate sub imperiul fiecăreia din legile enumerate, iar, pe de altă parte, regimul juridic al terenurilor pe care se situează rețelele electrice de transport și de distribuție existente la data intrării în vigoare a legilor respective.

32. În acest sens, titularul sesizării a reținut și interpretările date de către Curtea Constituțională, prin care se face distincția între cele două categorii de titulari ai dreptului de proprietate privată, și anume cei pe ale căror terenuri existau deja capacități energetice, respectiv cei pe ale căror terenuri urmează să se realizeze capacități energetice după intrarea în vigoare a legilor speciale, și care se diferențiază prin momentul obiectiv al

realizării acelor capacități energetice, în raport cu data intrării în vigoare a legii ce reglementează dreptul la indemnizații și la despăgubiri.

33. Astfel, Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile Legii nr. 13/2007 au în vedere capacitățile energetice realizabile după intrarea ei în vigoare și nu se referă la cele deja realizate la momentul intrării sale în vigoare într-un alt cadru legislativ, astfel că titularilor dreptului de proprietate privată asupra terenurilor afectate de capacitățile energetice li se aplică un tratament diferențiat.

34. În ceea ce privește terenurile afectate de rețele electrice existente anterior intrării în vigoare a legilor speciale, Curtea Constituțională a constatat că aceste dispoziții legale nu consacră trecerea în proprietatea statului a terenurilor pe care se află rețele electrice de distribuție, ci prevăd că acestea sunt și rămân în proprietatea publică a statului, instituind astfel un fine de neprimire a cererilor de retrocedare și că aceste terenuri sunt, conform legii, inalienabile, insesizabile și imprescriptibile, atât timp cât aparțin domeniului public al statului.

35. Aceste interpretări date de către Curtea Constituțională sunt în acord cu interpretările date de către acele instanțe de judecată care au stabilit că, în ceea ce privește capacitățile energetice construite anterior intrării în vigoare a legilor speciale, li se aplică regulile existente în dreptul comun privind răspunderea civilă delictuală cu privire la acordarea despăgubirilor sau de acele instanțe care au stabilit că, în ceea ce privește terenurile afectate de rețelele electrice, construite anterior intrării în vigoare a legilor respective, se aplică dispozițiile Legii nr. 13/2007 — art. 35 alin. (3) și art. 41 alin. (4), respectiv Legea nr. 123/2012 — art. 30 alin. (4) și art. 44 alin. (4).

36. Pe de altă parte, în interpretarea altor instanțe de judecată, dispozițiile celor două legi speciale se aplică și în situația capacităților energetice construite anterior intrării în vigoare a acestor legi.

37. În consecință, se constată că la nivelul instanțelor de judecată, inclusiv la nivelul Curții de Apel Craiova, există practică neunitară în ceea ce privește aspectele mai sus arătate.

38. Dispozițiile legale menționate conțin reglementări ce se cer a fi lămurite sub aspectul interpretării, pentru înlăturarea unei aplicări neunitare a legii.

39. Astfel, o primă chestiune vizează aplicarea dispozițiilor respective unor situații juridice care au luat naștere anterior intrării în vigoare a acestor dispoziții.

40. Aceste dispoziții instituie drepturi și obligații ce decurg dintr-un raport juridic preexistent apariției legii, între titularul capacității energetice și titularul unui titlu de proprietate asupra terenului.

41. Modalitatea în care au fost reglementate aceste dispoziții a condus la practica judiciară neunitară, în sensul că unele instanțe au soluționat acțiunile în acordarea de despăgubiri prin aplicarea dispozițiilor legale respective, iar alte instanțe au considerat că nu sunt aplicabile aceste dispoziții legale, ci dispozițiile de drept comun în vigoare la momentul punerii în funcțiune a capacităților energetice, respectiv dispozițiile din Codul civil privitoare la răspunderea civilă delictuală.

42. În această situație se ridică problema dacă cererea de acordare a despăgubirii formulată de către titularul unui titlu de proprietate asupra terenului împotriva titularului capacității energetice situate pe terenul respectiv, capacitate construită anterior intrării în vigoare a dispozițiilor legale menționate, se judecă potrivit acestor dispoziții legale sau potrivit dispozițiilor în vigoare la momentul ridicării capacității respective.

43. Tot din această perspectivă se pune și problema modului de interpretare a dispozițiilor art. 35 alin. (3) și art. 41 alin. (4) din Legea nr. 13/2007, respectiv art. 30 alin. (4) și art. 44 alin. (4) din Legea nr. 123/2012, în condițiile în care proprietarul rețelei

energetice invocă dreptul de proprietate ca având natură legală, în timp ce proprietarul terenului invocă propriul titlu.

44. Unele instanțe au acordat despăgubiri proprietarilor de terenuri, în timp ce alte instanțe au considerat că titularii de capacități energetice au un drept de proprietate care își are izvorul în lege și nu pot fi obligați la plata de despăgubiri.

45. Prin urmare, se ridică problema dacă, potrivit dispozițiilor legale respective, persoanele care au titlu de proprietate asupra terenurilor afectate de rețelele electrice construite anterior intrării în vigoare a legilor respective pot să obțină despăgubiri pentru lipsa de folosință.

VII. **Opinia procurorului general**

46. Prin punctul de vedere formulat în scris, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a apreciat că prima și cea de-a doua orientare jurisprudențială sunt în litera și spiritul legii, arătând următoarele:

47. Un prim aspect aflat în divergență privește regimul juridic, din perspectiva dreptului de proprietate publică a statului ori a dreptului de proprietate asupra terenurilor pe care, anterior anului 1990, în perioada regimului comunist, au fost amplasați stâlpi electrice de înaltă tensiune și alte capacități energetice (rețele de transport și distribuție, posturi de transformare), părți componente ale rețelei energetice naționale.

48. Referitor la această chestiune, procurorul general a apreciat că prima opinie este în litera și spiritul legii.

49. Existând, încă de la adoptarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, o continuitate de soluție legislativă în ceea ce privește declararea, prin lege, a acestor terenuri ca aparținând domeniului public al statului, numai metoda de identificare a acestor bunuri fiind diferită din perspectiva tehnicii normative alese de legiuitor, s-a apreciat că, pe cale de interpretare, nu poate fi restrânsă sfera de aplicare a dispozițiilor evocate, conținute în legile adoptate succesiv în privința energiei electrice, astfel încât să se considere că acestea nu sunt aplicabile acelor situații juridice în care, anterior intrării în vigoare a acestor legi, s-a reconstituit dreptul de proprietate în favoarea unor particulari pe aceste amplasamente.

50. Terenurile intrate în proprietatea statului prin expropriere ori preluate cu alt titlu de către stat ori chiar fără titlu, pe care s-au efectuat lucrări de investiții, inclusiv investițiile energetice aflate în discuție, au format obiect al măsurilor reparatorii adoptate după anul 1991. Elementul comun al acestor măsuri a fost dat de următoarele reperi de principiu: extinderea treptată a principiului *restitutio in integrum* cu corectivul dat de menținerea unui anumit *status quo* derivat din existența pe terenurile preluate a unor investiții de uz sau interes public, caz în care măsurile reparatorii se stabilesc prin echivalent.

51. Sub aspectele supuse prezentei analize, se observă o abordare legislativă consecventă menținerii în proprietatea publică a statului a terenurilor afectate de capacitățile energetice edificate în perioada regimului comunist, chiar dacă aceste terenuri au fost preluate abuziv, neidentificându-se în legile succesive de restituire a proprietăților vreo dispoziție contrară celor din actele normative adoptate în paralel cu acestea și care au normat în privința energiei electrice, astfel încât să se considere că, prin reconstituirea dreptului de proprietate și asupra acestor terenuri, ar fi operat introducerea lor în circuitul civil.

52. În aceste situații, justul echilibru ce trebuie păstrat între protecția drepturilor foștilor proprietari ai terenurilor respective și cerințele interesului general a fost menținut prin măsurile legislative adoptate, de vreme ce reconstituirea dreptului de proprietate pe fostele amplasamente se putea face nestingherit, dacă acestea erau libere, în sensul de nu fi afectate de investiții de utilitate publică (precum capacitățile energetice aflate în discuție), existând și posibilitatea reconstituirii dreptului de

proprietate pe alte amplasamente ori aceea de acordare a măsurilor reparatorii prin echivalent.

53. Cu toate acestea, realitățile obiective din cauzele analizate relevă situații în care reclamanții, invocând un titlu de proprietate dobândit de ei înșiși ori de autorii lor asupra terenurilor pe care au fost amplasate capacități energetice, prin reconstituirea dreptului de proprietate prin acte administrative sau în baza unor hotărâri judecătorești, solicită obligarea titularilor autorizațiilor de funcționare și/sau a titularilor licențelor de distribuție fie la plata despăgubirilor pentru terenurile afectate de aceste lucrări de investiții, fie la plata contravalorii lipsei de folosință ori la schimbarea amplasamentului acestor capacități energetice care le stânjenesc exercitarea plenară a dreptului de proprietate invocat.

54. Chiar și în situația în care s-ar considera că reclamanții au dobândit în mod valabil dreptul de proprietate privată asupra unor terenuri aflate în proprietatea publică a statului, cererile având ca obiect plata contravalorii acestor terenuri nu ar putea primi o soluționare favorabilă.

55. Aceste despăgubiri ar putea fi acordate doar dacă, după intrarea în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 63/1998 și a legilor care i-au succedat, statul român ar fi procedat la o nouă expropriere a acestor terenuri.

56. În plus, a recunoaște dreptul la despăgubiri pentru terenurile ocupate de capacitățile energetice amplasate cu mult timp înainte de reconstituirea dreptului de proprietate ar echivala cu schimbarea, pe cale pretoriană, a paradigmei mecanismului reparator conceput prin actele normative care s-au succedat în materia restituirii proprietăților în ceea ce privește acordarea despăgubirilor pentru imobilele preluate abuziv, care nu mai pot fi restituire în natură, întrucât sunt afectate de investiții de interes public.

57. Reglementările instituite după anul 1990 exclud posibilitatea ca terenurile pe care sunt amplasate capacități energetice ce fac parte din sistemul național de transport și distribuție a energiei electrice să se afle în proprietate privată, alta decât cea a titularilor autorizațiilor de înființare și titularilor licențelor de distribuție.

58. Pentru aceștia din urmă, posibilitatea de a dobândi în proprietate astfel de terenuri a fost recunoscută începând cu Legea nr. 13/2007 și doar atunci când acest drept a fost/va fi dobândit prin cumpărare de la terți.

59. În toate celelalte cazuri, terenurile respective se află în proprietatea publică (situația capacităților energetice existente) ori intră în proprietatea publică, prin expropriere (situația capacităților energetice nou-înființate) și vor fi concesionate titularilor autorizațiilor de înființare și titularilor licențelor de distribuție.

60. Al doilea aspect aflat în divergență privește posibilitatea recunoașterii dreptului la indemnizații și despăgubiri în favoarea proprietarilor terenurilor din vecinătatea capacităților energetice, afectate de drepturile de uz și servitute, atunci când aceste capacități sunt preexistente intrării în vigoare a Legii nr. 13/2007 și Legii nr. 123/2012, fie prin încheierea unei convenții-cadru, fie prin hotărâre judecătorească și temeiul juridic al indemnizării și, respectiv, despăgubirii proprietarului.

61. Cu privire la această chestiune, procurorul general a apreciat că prima orientare jurisprudențială este în litera și spiritul legii.

62. S-a arătat că, în sistemul Legii nr. 13/2007, al Legii nr. 123/2012 și al Hotărârii Guvernului nr. 135/2011 pentru aprobarea regulilor procedurale privind condițiile și termenii referitori la durata, conținutul și limitele de exercitare a drepturilor de uz și servitute asupra proprietăților private afectate de capacitățile energetice, a convenției-cadru, precum și a regulilor procedurale pentru determinarea cuantumului indemnizațiilor și a despăgubirilor și a modului de plată a acestora (*Hotărârea*

Guvernului nr. 135/2011), indemnizarea proprietarilor nu este corelativă unei limitări virtuale a dreptului de proprietate, ceea ce ar fi justificat indemnizarea pe toată durata existenței capacității energetice, ci este circumstanțială exclusiv modalităților concrete de exercitate a drepturilor de uz și servitute, fiind limitată factual și temporal, doar cu privire la anumite lucrări, ce dau expresie modalităților concrete de exercitare a acestor drepturi, la suprafețele de teren strict afectate de executarea acestor lucrări și pe durata de timp necesară efectuării lor.

63. Din această perspectivă se poate afirma că Legea nr. 13/2007 și Legea nr. 123/2012 nu se abat substanțial de la reglementarea anterioară, conținută în Legea nr. 318/2003, astfel încât, și în concepția noilor reglementări, drepturile de uz și servitute sunt, în principiu, gratuite chiar și atunci când ele grevează dreptul de proprietate asupra terenurilor unor particulari, de vreme ce indemnizarea proprietarilor este recunoscută în condiții restrictive, care se circumscriu exercitării acestor drepturi.

64. Tratatul juridic diferențiat al proprietarilor terenurilor afectate de capacități energetice amplasate anterior intrării în vigoare a Legii nr. 13/2007, respectiv a Legii nr. 123/2012 (care a menținut soluția normativă) și proprietarii pe ale căror terenuri aceste capacități energetice au fost amplasate după intrarea în vigoare a acestei legi, din perspectiva dreptului acestora din urmă, de a beneficia de indemnizații și despăgubiri în condițiile încheierii unor convenții-cadru cu titularii autorizațiilor și licențelor a fost analizat de Curtea Constituțională care a stabilit conformitatea cu art. 16 din Legea fundamentală, prin raportare la momentul obiectiv al realizării capacităților energetice; situația diferită în care se află cetățenii în funcție de reglementarea aplicabilă potrivit principiului *tempus regit actum* nu poate fi privită ca o încălcare a principiilor constituționale care consacră egalitatea în fața legii, fără privilegii și discriminări, de vreme ce reglementări succesive pot prezenta în mod firesc diferențe determinate de condițiile obiective în care ele au fost adoptate, fără ca aceste diferențe să aibă semnificația unei discriminări.

65. Prin instituirea unor astfel de limite legale ale dreptului de proprietate, în scopul satisfacerii unor nevoi de interes general, cum sunt transportul și distribuția energiei electrice, proprietarul terenului nu este lipsit de dreptul său; bunul rămâne în continuare în proprietatea privată, însă este grevat de o sarcină care, chiar dacă în anumite situații îl poate lipsi pe proprietar de o parte din veniturile imobiliare, nu afectează substanța dreptului însuși și nu produce efectul lipșirii de proprietate, ca în cazul exproprierii.

66. Prin urmare, ar trebui realizată o distincție conceptuală între indemnizarea proprietarului pentru existența limitării legale, caz în care vorbim de gratuitatea sarcinii impuse proprietății și despăgubirea acestuia pentru prejudicii cauzate prin exercitarea efectivă a servituților administrative care dau expresie limitelor legale ale dreptului de proprietate.

67. Concluzionând sub aspectul indemnizării proprietarului pentru limitările legale aduse atributului folosinței, s-a observat că, în cazul capacităților energetice preexistente, Legea nr. 13/2007 și Legea nr. 123/2012 nu au abandonat sistemul gratuității acestor sarcini impuse proprietății, instituit prin Legea nr. 318/2003.

68. În cazul capacităților energetice noi, indemnizarea proprietarilor terenurilor afectate de limitările instituite funcționează doar pentru exercitarea efectivă a drepturilor de uz și servitute legale prin lucrările anume prevăzute de lege și pe durata de timp necesară efectuării acestora, nu pentru simpla grevare a fondului cu aceste sarcini.

69. Din această perspectivă, nu există nicio diferență de tratament juridic între proprietarii terenurilor afectate de

capacități energetice realizate anterior intrării în vigoare a Legii nr. 13/2007, respectiv a Legii nr. 123/2012 și cei pe ale căror terenuri astfel de capacități energetice au fost amplasate după intrarea în vigoare a acestor legi.

70. De aceea, nu sunt întemeiate cererile de acordare a despăgubirilor reprezentând contravaloarea lipsei de folosință determinată de existența capacităților energetice, întrucât o atare soluție se traduce în indemnizarea titularului dreptului de proprietate pe toată durata existenței limitării legale, ceea ce nu corespunde caracterului gratuit al sarcinii și echivalează cu închirierea terenului afectat de drepturile de uz și servitute pe durata existenței acestor drepturi.

71. Pe de altă parte, art. 16 alin. (8), (9), art. 19 alin. (5) din Legea nr. 13/2007 și, respectiv, art. 12 alin. (9), (10) și art. 14 alin. (5) din Legea nr. 123/2012 stabilesc obligația titularilor de licență de a plăti despăgubiri, în condițiile legii, dacă, cu ocazia intervenției pentru retehnologizări, reparații, revizii sau avarii, se produc pagube proprietarilor din vecinătatea capacităților energetice și stabilesc criteriile de calcul al despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate proprietarilor terenurilor și activităților afectați de exercitarea de către titularii de licență și autorizații a drepturilor de uz și servitute legală, respectiv: suprafața de teren afectată cu ocazia lucrărilor; tipurile de culturi și plantații, precum și amenajările afectate de lucrări; activitățile restrânse cu ocazia lucrărilor.

72. Prin urmare, dreptul național recunoaște, pe temeiul răspunderii civile delictuale, posibilitatea despăgubirii proprietarilor terenurilor afectate prin exercitarea drepturilor de uz și servitute legale și stabilirea despăgubirilor, în primul rând, prin acord între proprietarul afectat și titularul autorizației sau licenței și, în subsidiar, în caz de divergență, prin justiție.

73. Spre deosebire de prevederile 16 alin. (5) din Legea nr. 13/2007 și art. 12 alin. (5) din Legea nr. 123/2012, analizate în privința indemnizării proprietarilor afectați prin exercitarea drepturilor de uz și servitute determinate de capacitățile energetice care vor fi realizate după intrarea lor în vigoare, prevederile care consacră dreptul la despăgubiri pentru prejudiciile aduse prin exercitarea acestor drepturi nu mai conțin o atare circumstanțiere temporală.

74. Așadar, dreptul la despăgubiri este recunoscut în privința tuturor proprietarilor terenurilor afectate prin exercitarea drepturilor de uz și servitute, indiferent de data edificării capacităților energetice.

75. Ministerul Public a apreciat că, în toate aceste situații, este vorba de o răspundere civilă delictuală bazată pe ideea de risc și garanție în activitate, care apropie răspunderea titularilor de autorizații și licențe de răspunderea obiectivă, de vreme ce despăgubirea proprietarului este recunoscută pentru afectarea solului, a plantațiilor, culturilor și a altor amenajări, precum și pentru restrângerea unor activități proprii utilizării normale a imobilului (lipsa de folosință), prin lucrări care dau expresie exercitării drepturilor de uz și servitute legale.

76. Recunoașterea dreptului proprietarului afectat la despăgubiri pentru prejudiciile cauzate cu prilejul exercitării drepturilor de uz și servitute instituite prin Legea nr. 13/2007 și Legea nr. 123/2012 asigură compatibilitatea limitărilor legale pe care le implică exercitarea acestor drepturi cu principiul respectării dreptului de proprietate constituind, în același timp, o garanție a acestui din urmă principiu.

77. Pe de altă parte, exercitarea drepturilor stabilite de lege în favoarea titularilor de autorizații de funcționare și licențe de distribuție trebuie să se realizeze cu respectarea principiului echității, a dreptului de proprietate și a minimei afectări a acestuia.

78. Toate aceste elemente se circumscriu necesității respectării principiului proporționalității în aplicarea unei reglementări privind folosința bunurilor. Astfel, prin exercitarea

drepturilor de uz și servitute, dreptul de proprietate nu trebuie afectat în substanța sa, iar titularul fondului nu trebuie să suporte o sarcină excesivă sau disproportionată.

VIII. Raportul asupra recursului în interesul legii

79. Prin raportul întocmit în cauză, judecătorii-raportori au apreciat că, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 16 alin. (2), (3), (5), (6), (7), (9), (10), art. 19 alin. (3), art. 20 alin. (3), art. 35 alin. (3) și art. 41 alin. (4) din Legea nr. 13/2007, respectiv a dispozițiilor art. 12 alin. (2), (3), (5), (6), (8), (10) și (11), art. 14 alin. (3), art. 15 alin. (3), art. 30 alin. (4) și art. 44 alin. (4) din Legea nr. 123/2012, titularii dreptului de proprietate privată afectați de capacitățile energetice pot pretinde indemnizații pentru lipsa de folosință numai în măsura în care capacitățile energetice au fost realizate după intrarea în vigoare a Legii energiei electrice nr. 13/2007; pentru capacitățile energetice realizate anterior, exercitarea de către titularii autorizațiilor de înființare și de către titularii licențelor a drepturilor de uz și de servitute se face cu titlu gratuit, potrivit dispozițiilor speciale în vigoare la data punerii lor în funcțiune.

Titularii dreptului de proprietate privată afectați de capacitățile energetice pot pretinde despăgubiri pentru prejudiciile cauzate de titularii autorizațiilor de înființare și de titularii licențelor, în exercitarea drepturilor de uz și de servitute, indiferent de momentul realizării capacității energetice (anterior sau ulterior intrării în vigoare a Legii energiei electrice nr. 13/2007).

Dispozițiile art. 35 alin. (3) și art. 41 alin. (4) din Legea nr. 13/2007, respectiv cele ale art. 30 alin. (4) și art. 44 alin. (4) din Legea nr. 123/2012 se opun ca titularii dreptului de proprietate privată afectați de rețelele electrice de transport ori de distribuție existente la data intrării în vigoare a legii să obțină indemnizare pentru lipsa de folosință de la titularul dreptului de proprietate asupra terenurilor pe care se situează respectivele capacități energetice, întemeiată pe această cauză.

IX. Înalta Curte de Casație și Justiție

80. Examinând sesizarea cu recurs în interesul legii, raportul întocmit de judecătorii-raportori, punctul de vedere al Ministerului Public, precum și dispozițiile legale ce se solicită a fi interpretate în mod unitar, constată următoarele:

IX.1. Admisibilitatea recursului în interesul legii

81. Analiza regularității investiției, prin prisma dispozițiilor art. 514 din Codul procedură civilă, relevă că titularul sesizării este legitimat procesual activ să declanșeze prezentul mecanism de unificare.

82. Este îndeplinită și condiția privind respectarea cerințelor de ordin formal prevăzute de prevederile art. 515 din Codul de procedură civilă, întrucât memoriul de recurs în interesul legii i-au fost atașate hotărâri judecătorești definitive, din care rezultă că jurisprudența are un caracter neunitar.

83. În acest context se notează însă faptul că hotărârile care au fost atașate abordează o problemă vastă și complexă, iar pentru tratarea coerentă și într-o ordine logică a acestor chestiuni urmează ca întrebările titularului sesizării să fie mai bine explicate, pentru a răspunde eficient aspectelor tranșate divergent în jurisprudență. Aceste aspecte se vor regăsi în analiza asupra fondului recursului în interesul legii, prezentată în continuare.

IX.2. Analiza problemei de drept ce face obiectul recursului în interesul legii

84. Situația de fapt pe care se grefează cvasimajoritatea proceselor în care au fost pronunțate hotărârile judecătorești atașate memoriului de recurs în interesul legii presupune existența unor capacități energetice, construite în perioada anterioară anului 1989, pe terenuri care se aflau atunci în proprietate de stat sau cooperatistă.

85. Evoluția legislativă în domeniu este următoarea:

a) Decretul nr. 76/1950, abrogând dispozițiile contrare din Legea asupra energiei din 7 iulie 1930, cu modificările ulterioare,

și din Legea pentru organizarea exploatărilor comunale din 7 mai 1938, cu modificările ulterioare, a stabilit, în art. 1, că dreptul de a produce, transporta, distribui și vinde energie electrică aparține statului și a conferit, în art. 23, beneficiarilor autorizațiilor de construire și de exploatare a uzinelor și rețelilor electrice dreptul de a cere exproprierea bunurilor imobile proprietate particulară și de a instala și întreține stâlpi susținători ai rețelilor electrice, cabluri subterane, conductori aerieni, posturi de transformare sau de conexiune și altele asemenea; a mai acordat dreptul de a așeza și întreține suporturi și ancoraje pentru rețele, pe clădiri, dreptul de a utiliza străzile și drumurile publice, precum și proprietățile particulare în scopul accesului la construcția proiectată și pentru întreținerea și exploatarea instalațiilor, dreptul de a tăia arborii care ar putea provoca întreruperi, de a interzice proprietarilor imobilelor învecinate de a construi, instala sau depozita orice obiecte care ar putea prejudicia buna funcționare a instalațiilor electrice și dreptul de a interzice construirea de noi clădiri și de orice fel de „construcțiuni” sub liniile de transport principale: 220, 110, 35 și 25 kW;

b) Decretul nr. 76/1950 a fost abrogat de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 63/1998, act normativ care a reglementat autorizarea și concesionarea capacităților energetice, inclusiv drepturile și obligațiile participanților la raporturile juridice ce iau naștere în baza legii.

Astfel, art. 44 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 63/1998 a stabilit că realizarea de noi capacități energetice de producere, de transport, de distribuție a energiei electrice și/sau termice, reabilitarea și re tehnologizarea celor existente, precum și punerea în funcțiune a acestora sunt supuse autorizării; unei cerințe similare erau supuse exploatarea comercială a capacităților de producere, de transport și a celor de distribuție a energiei electrice și termice, precum și orice activități de intermediere profesională a furnizării de energie electrică și termică.

Autorizația de funcționare și cea de utilizare au dat naștere la o serie de drepturi asupra terenurilor și altor bunuri proprietate privată a altor persoane fizice sau juridice, enumerate în art. 53 și 54: dreptul de uz pentru executarea lucrărilor necesare realizării, reabilitării sau re tehnologizării capacității energetice, dreptul de uz pentru asigurarea funcționării normale a capacității, pentru reviziile, reparațiile și intervențiile necesare, servitutea de trecere subterană, de suprafață sau aeriană pentru instalarea de rețele de conducte, linii sau de alte echipamente aferente capacității energetice și pentru accesul la locul de amplasare a acestora, dreptul de a obține restrângerea sau încetarea unor activități care ar putea pune în pericol persoane sau bunuri și de dreptul de acces la utilitățile publice.

În mod corelativ, aceleași prevederi instituiau și obligația de indemnizare a proprietarilor terenurilor ori a titularilor activităților afectate și cea de despăgubire pentru prejudiciile cauzate.

c) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 63/1998 a fost abrogată prin Legea nr. 318/2003 și respinsă prin Legea nr. 380/2003.

Noul act normativ, Legea nr. 318/2003, recunoscând drepturile titularilor de autorizații de înființare și de licență asupra proprietății terților într-o manieră similară reglementării anterioare, a stabilit însă, în art. 16 alin. (4) teza întâi, că drepturile de uz și de servitute se exercită cu titlu gratuit; teza a doua a aceluiași alineat a instituit obligația titularilor de licență de a plăti despăgubiri, în măsura în care, cu ocazia intervenției pentru re tehnologizări, reparații, revizii, avarii, se produc pagube proprietarilor din vecinătatea capacităților energetice.

d) Atât Legea nr. 13/2007, cât și Legea nr. 123/2012, stabilind că lucrările de realizare și re tehnologizare a capacităților energetice pentru care se acordă autorizații, precum și activitățile și serviciile pentru care se acordă licențe sunt de

interes public, au reglementat succesiv, prin dispozițiile care fac obiectul prezentei sesizări, drepturile și obligațiile de care beneficiază, respectiv care revin titularilor autorizațiilor de înființare și de licențe.

Astfel, art. 16 alin. (2) din Legea nr. 13/2007 prevede că asupra terenurilor și bunurilor proprietate publică sau privată a altor persoane fizice ori juridice și asupra activităților desfășurate de persoane fizice sau juridice în vecinătatea capacității energetice, titularii autorizațiilor de înființare și titularii licențelor beneficiază, în condițiile legii, pe durata lucrărilor de realizare și re tehnologizare, respectiv de funcționare a capacității energetice, de următoarele drepturi: dreptul de uz pentru executarea lucrărilor necesare realizării sau re tehnologizării capacității energetice, dreptul de uz pentru asigurarea funcționării normale a capacității, pentru reviziile, reparațiile și intervențiile necesare, servitutea de trecere subterană, de suprafață sau aeriană pentru instalarea de rețele electrice sau alte echipamente aferente capacității energetice și pentru acces la locul de amplasare a acestora, dreptul de a obține restrângerea sau încetarea unor activități care ar putea pune în pericol persoane sau bunuri și de dreptul de acces la utilitățile publice.

Într-o formulare similară, drepturile de uz și de servitute sunt recunoscute și prin art. 12 alin. (2) din Legea nr. 123/2012.

Drepturile în discuție au ca obiect utilitatea publică, au caracter legal și se exercită pe toată durata existenței capacității energetice sau, temporar, cu ocazia re tehnologizării unei capacități în funcțiune, reparației, reviziei, lucrărilor de intervenție în caz de avarie, după cum rezultă din art. 16 alin. (3) din Legea nr. 13/2007, respectiv din art. 12 alin. (3) din Legea nr. 123/2012.

Aceste acte normative reglementează însă diferit regimul juridic al drepturilor conferite titularilor autorizațiilor de înființare și titularilor de licențe, distingând în funcție de momentul obiectiv al construirii rețelelor.

Ambele legi în discuție precizează [în art. 16 alin. (5) din Legea nr. 13/2007, respectiv în art. 12 alin. (5) din Legea nr. 123/2012] că „Exercitarea drepturilor de uz și de servitute asupra proprietăților private afectate de capacitățile energetice, care se vor realiza după intrarea în vigoare a prezentei legi, se face în conformitate cu regulile procedurale privind condițiile și termenii referitori la durata, conținutul și limitele de exercitare a acestor drepturi, prevăzute într-o convenție-cadru, precum și pentru determinarea cuantumului *indemnizațiilor*, a *despăgubirilor* și a modului de plată a acestora, care se aprobă, împreună cu convenția-cadru, prin hotărâre a Guvernului, la propunerea ministerului de resort”.

e) La 28 iunie 2019 a intrat în vigoare Legea nr. 120/2019 privind unele măsuri necesare pentru realizarea lucrărilor și implementarea proiectelor de importanță națională privind rețeaua electrică de transport (*Legea nr. 120/2019*).

Cu toate că dispozițiile acestei legi nu formează obiect al recursului în interesul legii de față, este util de precizat că prevederile art. 5 alin. (2) din noua reglementare cuprind o derogare de la textul art. 12 alin. (5) din Legea nr. 123/2012, stabilind că în cazul rețelei electrice de transport care face obiectul proiectelor de importanță națională sau de interes comun, realizate după intrarea în vigoare a acestei legi, inițiatorul proiectului/beneficiarul concesiunii rețelei electrice de transport exercită dreptul de uz și servitute începând cu data finalizării lucrărilor de construire, cu titlu gratuit și pentru proprietatea privată a unităților administrativ-teritoriale, în virtutea prezentei legi, pe toată durata de viață a capacității energetice. În ceea ce privește drepturile de uz și de servitute asupra imobilelor proprietate privată, noua lege menține caracterul oneros al exercitării acestora, în art. 8.

86. Hotărârile judecătorești definitive anexate memoriului de recurs în interesul legii au soluționat litigiile între titularii drepturilor de proprietate privată și titularii de autorizații ori de licențe, prin care cei dintâi au solicitat obligarea celor din urmă la plata de „despăgubiri”, raportate la contravaloarea lipsei de folosință a terenului.

87. Sub un prim aspect, autorul demersului unificator al jurisprudenței a arătat că instanțele naționale au abordat diferit susținerile părților din dosarele care le-au fost deduse judecării, vizând posibilitatea proprietarilor terenurilor afectate de edificarea de capacități energetice, anterior intrării în vigoare a Legii nr. 13/2007, de a pretinde contravaloarea lipsei de folosință.

88. Este util de subliniat în acest context că, spre deosebire de terminologia utilizată în mod curent în acțiunile în justiție, în care expresia „despăgubiri pentru lipsa de folosință” este frecvent întâlnită, legile în discuție fac distincție între *indemnizație* și *despăgubire*.

89. Astfel, în sensul legilor supuse interpretării în prezentul recurs în interesul legii, prin noțiunea de *indemnizație* se înțelege o sumă plătită pentru exercitarea dreptului de uz și de servitute, iar prin noțiunea de *despăgubire* — o sumă cuvenită pentru acoperirea unui prejudiciu cauzat, fiind indicate chiar și criteriile de evaluare a despăgubirilor în art. 16 alin. (9) din Legea nr. 13/2007 și în art. 12 alin. (10) din Legea nr. 123/2012, respectiv suprafața de teren afectată cu ocazia efectuării lucrărilor, tipurile de culturi și plantații, precum și amenajările afectate de lucrări, activitățile restrânse cu ocazia lucrărilor.

90. Evoluția reglementărilor cu caracter special, prezentată mai sus, relevă că, în afara perioadei în care și-a produs efectele Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 63/1998 (ale cărei dispoziții nu formează însă obiect al recursului în interesul legii), de la data intrării în vigoare a Legii nr. 318/2003 și până la adoptarea Legii nr. 13/2007, legiuitorul a decis ca drepturile de uz și servitute să fie exercitate cu titlu gratuit. În acest sens se cuvin reiterate dispozițiile cuprinse în art. 16 alin. (4) teza întâi din Legea nr. 318/2003, potrivit căroră „Exercitarea drepturilor de uz și de servitute asupra proprietăților afectate de capacitățile energetice se realizează *cu titlu gratuit* pe toată durata existenței acestora”.

91. Odată cu apariția Legii nr. 13/2007, această chestiune a primit o nouă abordare, fiind instituită natura oneroasă a exercitării drepturilor de uz și servitute asupra proprietăților private afectate de capacitățile energetice, dar aceasta numai în măsura în care respectivele capacități ar fi realizate după intrarea în vigoare a legii; așadar, în aceste limite, caracterul gratuit al exercitării drepturilor de uz și servitute a dispărut.

92. Din prevederile art. 16 alin. (4) și (5) din Legea nr. 13/2007, respectiv ale art. 12 alin. (4) și (5) din Legea nr. 123/2012 rezultă că, dacă proprietarul terenului nu este statul sau unitatea administrativ-teritorială, caz în care exercitarea drepturilor de uz și de servitute se face cu titlu gratuit, modalitatea de exercitare a acestor drepturi depinde de momentul edificării capacității energetice. Astfel, exercitarea drepturilor de uz și de servitute asupra proprietăților private afectate de capacitățile energetice care se vor realiza după intrarea în vigoare a legii se face pe baza unei convenții-cadru, cu un conținut anume determinat, care va cuprinde și cuantumul indemnizației. *Per a contrario*, dacă astfel de capacități au fost realizate înainte de intrarea în vigoare a legii, exercitarea drepturilor în discuție se face fără încheierea vreunei convenții și fără plata vreunei indemnizații.

93. În schimb, în ceea ce privește despăgubirile pentru prejudiciile cauzate de titularii autorizațiilor de înființare și de titularii licențelor, în exercitarea drepturilor de uz și de servitute, este de notat că de la data adoptării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 63/1998 și până în prezent toate actele normative

au recunoscut un asemenea drept persoanelor prejudiciate prin pagube produse cu ocazia exercitării drepturilor de uz și servitute, fără să îl raporteze la momentul realizării capacității energetice.

94. Statuând asupra excepțiilor de neconstituționalitate a textelor în dezbatere, care au fost întemeiate pe pretense încălcări ale prevederilor art. 16 și 44 din Constituția României, Curtea Constituțională le-a respins, notând că dreptul de proprietate nu este unul absolut, iar conținutul și limitele sale sunt stabilite de lege. A mai reținut că instituirea drepturilor de uz și servitute asupra proprietăților afectate de capacități energetice reprezintă o astfel de limitare, justificată de faptul că în acest mod se asigură valorificarea fondului energetic — bun public de interes național. Instanța de contencios constituțional a mai apreciat că exercitarea drepturilor de uz și de servitute este determinată de un interes major de ordin general și, ca atare, a considerat că legiuitorul este pe deplin competent să reglementeze condițiile exercitării atributelor dreptului de proprietate, în așa fel încât să nu vină în coliziune cu interesele generale sau cu cele particulare legitime ale altor subiecte de drept, instituind niște limitări rezonabile în valorificarea acestuia. În ceea ce privește distincția operată de lege între titularii dreptului de proprietate privată asupra unor terenuri pe care existau deja capacități energetice și cei pe ale căror terenuri urmează să se realizeze asemenea capacități, Curtea Constituțională a reținut în mod constant că cele două categorii de persoane se diferențiază prin momentul obiectiv al realizării acelor capacități energetice și a subliniat că noile reglementări din domeniul energiei electrice (Legea nr. 13/2007 și Legea nr. 123/2012) nu se referă la capacitățile deja realizate la data intrării în vigoare, în condiții aparte în timp și într-un alt cadru legislativ, astfel că a apreciat că aplicarea unui tratament diferențiat celor două categorii de titulari ai dreptului de proprietate privată asupra terenurilor afectate de capacități energetice, derivată din situația diferită în care se află, în funcție de reglementarea aplicabilă potrivit principiului *tempus regit actum*, nu încalcă dispozițiile art. 16 din Legea fundamentală, referitoare la egalitatea cetățenilor în fața legii¹.

95. Prin urmare, o deplină respectare a egalității în drepturi presupune luarea în considerare a tratamentului pe care legea îl prevede față de cei cărora li se aplică cât timp reglementările sale sunt în vigoare, iar nu în raport cu efectele produse de unele anterioare, deoarece reglementări succesive pot prezenta diferențe determinate de condițiile obiective în care au fost adoptate, fără ca aceasta să aibă semnificația unei discriminări.

96. În cauzele care au justificat promovarea recursului în interesul legii, instanțele naționale au avut o abordare divergentă, unele apreciind că, în ceea ce privește capacitățile energetice construite anterior intrării în vigoare a legilor speciale, se aplică regulile existente în dreptul comun privind răspunderea civilă delictuală, cu privire la acordarea despăgubirilor, iar altele considerând că dispozițiile celor două legi speciale se aplică și în situația capacităților energetice construite anterior intrării în vigoare a acestor legi, în sensul în care fie ar recunoaște dreptul la contravaloarea lipsei de folosință, fie l-ar nega.

97. Niciuna dintre aceste opinii nu este corectă în totalitate.

98. Subliniind, din nou, distincția pe care Legea nr. 13/2007 și Legea nr. 123/2012 o fac între *indemnizație* și *despăgubire*, în sensul expus mai sus — fiind extrem de util ca și instanțele naționale să o aibă în vedere —, se constată că atât timp cât domeniul energetic este reglementat prin legi speciale, persoanele interesate nu pot recurge la normele de drept

comun, căci *specialia generalibus derogant* (norma specială derogă de la norma generală).

99. Cu alte cuvinte, cât timp legile speciale nu recunosc dreptul la indemnizații pentru lipsa de folosință decât în cazul capacităților energetice realizate ulterior intrării lor în vigoare, părțile nu pot apela la dreptul comun pentru a încerca să obțină un atare drept pentru capacitățile construite anterior, pentru că o asemenea abordare ar goli de conținut dispozițiile de la acel moment ale legii, care consacrau caracterul gratuit al exercitării drepturilor de uz și servitute, după cum a rezultat din cele prezentate mai sus.

100. Prerogativele pe care dreptul fundamental de proprietate le conferă titularului său nu sunt absolute, ci trebuie examinate prin raportare la funcția lor în societate. Din acest motiv, restricțiile care răspund unor obiective de interes general nu constituie, în raport cu scopul urmărit, o intervenție nemăsurată și intolerabilă de natură a atinge însăși substanța dreptului. Așa fiind, cazul analizat atrage concluzia că restrângerea exercițiului dreptului de proprietate este stabilită de lege, care instituie și caracterul gratuit al exercitării drepturilor de uz și de servitute în situația capacităților energetice realizate anterior intrării în vigoare a Legii nr. 13/2007.

101. Pe de altă parte, niciun eventual apel la dreptul comun național nu ar conduce la o concluzie contrară, cu sublinierea că normele generale sunt oricum înlăturate de la aplicare de normele speciale, așa cum s-a arătat mai sus.

102. Distinct de aceasta, și doar pentru explicarea afirmației din paragraful anterior, se reține că potrivit art. 621 alin. (1) din Codul civil, „*Proprietarul este obligat să permită trecerea prin fondul său a rețelelor edilitate ce deserveșc fonduri învecinate sau din aceeași zonă, de natura conductelor de apă, gaz sau altele asemenea, a canalelor și a cablurilor electrice, subterane ori aeriene, după caz, precum și a oricăror alte instalații sau materiale cu același scop*”, numai în situația în care trecerea prin altă parte ar fi imposibilă, periculoasă sau foarte costisitoare și, în toate cazurile, proprietarul are dreptul la plata unei juste despăgubiri, în conformitate cu alin. (3) al aceluiași articol.

103. Indiferent dacă se consideră că aceste prevederi ale Codului civil acoperă situațiile de fapt la care se referă hotărârile judecătorești divergente, care au condus la declanșarea prezentului mecanism de unificare sau domeniul lor de aplicare este mai limitat, circumscris doar ipotezelor în care capacitățile energetice deserveșc „fonduri învecinate sau din aceeași zonă” față de cel în care se află proprietatea astfel limitată, se cuvine subliniat că dispozițiile art. 621 sunt incluse în capitolul III, intitulat „*Limitele juridice ale dreptului de proprietate privată*” al titlului II „*Proprietatea privată*” al cărții a III-a „*Despre bunuri*” a Codului civil.

104. Art. 6 alin. (6) din Codul civil stabilește că „*Dispozițiile legii noi sunt de asemenea aplicabile și efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acesteia, derivate din (...) raporturile de proprietate, inclusiv regimul general al bunurilor, și din raporturile de vecinătate, dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea în vigoare a legii noi*”.

105. În măsura în care, în considerarea acestui din urmă text, care reglementează aspecte privind aplicarea în timp a legii noi, s-ar reține incidența art. 621 din Codul civil, o astfel de concluzie ar fi una greșită, deoarece ea ar face abstracție de dispozițiile art. 59 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 71/2011), potrivit cărora „*Dispozițiile art. 602—625 din Codul civil nu se aplică situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acestuia*”. În acest context,

¹ În acest sens, Curtea Constituțională s-a pronunțat în Decizia nr. 878 din 10 iulie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 593 din 7 august 2008, Decizia nr. 324 din 23 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 329 din 19 mai 2010, Decizia nr. 676 din 26 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 585 din 16 august 2012 sau Decizia nr. 854 din 18 decembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 416 din 28 mai 2019.

aprecierea potrivit căreia textul art. 59 din Legea nr. 71/2011 ar fi înlăturat de la aplicare de dispozițiile art. 6 alin. (6) din Codul civil nu poate fi acceptată, deoarece ar lipsi de sens textul legal; este cert că norma tranzitorie nu poate privi doar situațiile juridice născute anterior intrării în vigoare a noului Cod civil, ale căror efecte s-ar fi epuizat sub imperiul vechii reglementări, deoarece într-o asemenea ipoteză problema unui conflict în timp între legi ar fi una falsă.

106. Nici din perspectivă convențională, problematica supusă dezlegării nu a primit o altă abordare.

107. Acceptând posibilitatea ca persoanele interesate să se considere îndreptățite să afirme că lipsirea de deplina folosință a terenului fără plata unei indemnizări, chiar dacă amplasarea unor capacități energetice satisface o cauză de interes public, ar fi de natură să rupă justul echilibru ce trebuie să existe între cerințele de interes general și imperativul apărării dreptului la proprietate privată, este de notat că în Cauza *Mirela Cernea și alții împotriva României*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat că amplasarea unor stâlpi de electricitate pe terenul proprietate a reclamanților a făcut ca lotul de teren ocupat cu fundațiile să fie considerat, prin efectul legii naționale, drept „bun public”, iar asemenea dispoziții nu au privat pe reclamanții de proprietatea lor, ci au vizat punerea în aplicare la nivel național a unor politici de producție și de distribuție a energiei electrice și termice, intrând sub incidența reglementării privind „folosirea bunurilor” în sensul celui de-al doilea paragraf al art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Curtea a mai subliniat că dispozițiile naționale, în temeiul cărora sunt luate măsuri de limitare a dreptului de proprietate privată, sunt conforme cu dreptul statelor „de a adopta legile pe care le consideră necesare reglementării folosirii bunurilor”, enunțat la al doilea paragraf al art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție și, evaluând măsura în care scopul legitim de interes general se află într-un raport de just echilibru cu imperativul apărării dreptului la proprietate privată, instanța europeană a notat că, într-un domeniu atât de complex și de delicat ca cel al strategiei naționale în domeniul energetic, statul dispune de o marjă largă de apreciere pentru a-și desfășura politicile de interes general, iar caracterul proporțional al afectării dreptului a fost apreciat prin raportare la existența unor garanții de procedură care să asigure că punerea în aplicare a sistemului și impactul său nu sunt nici arbitrare, nici imprevizibile. Din această perspectivă, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat că legile naționale conțin asemenea garanții, condiționând exercitarea dreptului de uz și de servitute de respectarea principiilor echității și minimele afectări a dreptului de proprietate; mai mult, a apreciat că, și dacă legiuitorul intern optează pentru soluția gratuității exercitării drepturilor de uz și de servitute, proprietarii afectați nu se află în imposibilitatea absolută de a fi despăgubiți pentru efectele prejudiciabile ale lucrărilor realizate de către titularii autorizațiilor în exercitarea drepturilor lor de uz și de servitute.

108. Așa fiind, prin decizia ce urmează a se pronunța în recursul în interesul legii se va da o dezlegare textelor de lege în discuție, prin care se va statua că titularii dreptului de proprietate privată afectați de capacitățile energetice pot pretinde indemnizații pentru lipsa de folosință numai în măsura în care capacitățile energetice au fost realizate după intrarea în vigoare a Legii nr. 13/2007; pentru capacitățile realizate anterior, exercitarea de către titularii autorizațiilor de înființare și de către titularii licențelor a drepturilor de uz și de servitute se face cu titlu gratuit, potrivit dispozițiilor speciale în vigoare la data punerii lor în funcțiune.

109. În ceea ce privește despăgubirile, urmează a se statua că titularii dreptului de proprietate privată afectați de capacitățile energetice pot pretinde despăgubiri pentru prejudiciile cauzate de titularii autorizațiilor de înființare și de titularii licențelor, în

exercitarea drepturilor de uz și de servitute, indiferent de momentul realizării capacității energetice (anterior sau ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 13/2007), întrucât, de la data adoptării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 63/1998 și până în prezent, toate actele normative au recunoscut un asemenea drept persoanelor prejudiciate prin pagube produse *cu ocazia* exercitării drepturilor de uz și servitute. Se cuvine din nou să fie subliniat că dreptul la despăgubiri este distinct de cel la indemnizare, primul dintre ele fiind legat în mod expres de producerea unei pagube, noțiune în categoria căreia nu intră și cea derivată din lipsa de folosință. În acest context, se impune a reitera că prejudiciile trebuie să fie produse cu ocazia exercitării drepturilor de uz și/sau servitute, pentru a putea da naștere dreptului la despăgubiri, simpla exercitare a dreptului de uz și servitute nefiind aptă să producă, ea însăși, pagube, deoarece exercitarea unui drept în limitele legii nu vatamă pe nimeni.

110. Din aceeași perspectivă, titularul sesizării aduce în dezbatere și problema modului de interpretare a dispozițiilor art. 35 alin. (3) și art. 41 alin. (4) din Legea nr. 13/2007, respectiv a art. 30 alin. (4) și art. 44 alin. (4) din Legea nr. 123/2012, în condițiile în care proprietarul rețelei energetice invocă dreptul de proprietate ca având natură legală, în timp ce proprietarul terenului invocă propriul titlu.

111. Analiza memoriului de recurs în interesul legii relevă că instanțele naționale au fost sesizate cu soluționarea unor cereri prin care proprietarii de terenuri au pretins contravaloarea lipsei de folosință de la titularii de capacități energetice pentru amplasarea rețelei pe terenul afirmat a le aparține celor dintâi; dacă unele instanțe au acordat asemenea indemnizații, altele au considerat că titularii de capacități energetice au un drept de proprietate care își are izvorul în lege și nu pot fi obligați la plată. Prin urmare, a fost ridicată problema dacă dispozițiile art. 35 alin. (3) și art. 41 alin. (4) din Legea nr. 13/2007, respectiv ale art. 30 alin. (4) și art. 44 alin. (4) din Legea nr. 123/2012 se opun ca titularii dreptului de proprietate privată afectați de capacități energetice să obțină indemnizare pentru lipsa de folosință de la titularul dreptului de proprietate asupra terenurilor pe care se situează rețelele electrice de transport ori de distribuție, întemeiate pe această cauză.

112. Față de distincția făcută între noțiunile de *indemnizare* și de *despăgubire*, mai sus expusă, și subliniind că textele supuse analizei se referă la terenurile pe care sunt amplasate rețelele electrice de transport și distribuție existente la data intrării în vigoare a legii, se observă că noile legi în domeniul energiei electrice mențin, în ceea ce privește rețelele electrice de transport și de distribuție, prevederile din legislația anterioară, așa cum rezultă din cuprinsul art. 35 alin. (3) și art. 41 alin. (4) din Legea nr. 13/2007, respectiv art. 30 alin. (4) și art. 44 alin. (4) din Legea nr. 123/2012, statuând că terenurile pe care se situează rețelele electrice de transport, respectiv de distribuție existente la intrarea în vigoare a legii sunt și rămân în proprietatea publică a statului pe durata de existență a rețelei.

113. Aceste texte legale nu consacră trecerea în proprietatea statului a terenului pe care se află rețelele electrice de transport și de distribuție, ci prevăd că ele sunt și rămân în proprietatea statului, instituind un fine de neprimire a unor eventuale cereri de retrocedare, accepțiune subliniată de Curtea Constituțională, în Decizia nr. 805 din 19 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 501 din 21 iulie 2009, Decizia nr. 1.256 din 22 septembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 777 din 3 noiembrie 2011, Decizia nr. 17 din 17 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 152 din 7 martie 2012 sau în Decizia nr. 605 din 6 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 893 din 27 noiembrie 2015.

114. Prin urmare, terenurile pe care se situează rețelele electrice de transport și de distribuție existente la data intrării în vigoare a legii sunt și rămân în proprietatea publică a statului și sunt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile.

115. Așadar, nu există niciun conflict între drepturile de proprietate, pentru că terenurile pe care se află rețelele electrice de transport și de distribuție existente la data intrării în vigoare a legii nu au intrat niciodată în proprietatea privată, ci, dimpotrivă, erau și au rămas în cea publică; prin urmare, în măsura în care rețeaua este amplasată, într-o exprimare generală, pe un teren proprietate privată, trebuie să se considere că suprafața de teren afectată rețelei (strict cea situată sub platforma pe care sunt amplasați stâlpi de electricitate, de exemplu) rămâne în proprietate publică, iar drepturile celor doi titulari nu se află în concurs, ci se întâlnesc la limita capacității energetice, fără a o putea depăși. În niciun caz, o asemenea delimitare a proprietății nu are ca efect o expropriere, nici formală, nici de fapt, a titularului dreptului de

proprietate privată afectat, ci duce la un control rezonabil și lipsit de arbitrar al folosirii bunurilor; aceasta, chiar dacă dreptul de proprietate privată (prin ipoteză, învecinat) ajunge să fie afectat; în substanța sa, el însă nu dispăre, căci titularul îl poate utiliza, vinde, dona, ceda, ipoteca ori lăsa moștenire.

116. În aceste condiții, nu există titluri care să poată fi opuse reciproc, iar titularul dreptului de proprietate afectat de capacități energetice existente la data intrării în vigoare a legii nu poate opune titlul său proprietarului terenului pe care se află respectivele rețele pentru a obține o indemnizare pentru lipsa de folosință, întemeiată pe această cauză.

117. În ceea ce privește rețelele noi care urmează a fi ridicate pe terenuri proprietate privată a unui terț, ambele legi prevăd că acestea urmează a se edifica pe terenuri care fie vor fi cumpărate de la proprietar, fie vor fi expropriate, după cum indică art. 21 alin. (2) din Legea nr. 13/2007, preluate în art. 17 alin. (2) din Legea nr. 123/2012.

118. Pentru considerentele arătate, în temeiul dispozițiilor art. 517 alin. (1) cu referire la art. 514 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Craiova.

În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 16 alin. (2), (3), (5), (6), (7), (9), (10), art. 19 alin. (3), art. 20 alin. (3), art. 35 alin. (3) și art. 41 alin. (4) din Legea energiei electrice nr. 13/2007, cu modificările și completările ulterioare, respectiv a dispozițiilor art. 12 alin. (2), (3), (5), (6), (8), (10) și (11), art. 14 alin. (3), art. 15 alin. (3), art. 30 alin. (4) și art. 44 alin. (4) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare, stabilește că:

Titularii dreptului de proprietate privată afectați de capacitățile energetice pot pretinde indemnizații pentru lipsa de folosință numai în măsura în care capacitățile energetice au fost realizate după intrarea în vigoare a Legii energiei electrice nr. 13/2007; pentru capacitățile energetice realizate anterior, exercitarea de către titularii autorizațiilor de înființare și de către titularii licențelor a drepturilor de uz și de servitute se face cu titlu gratuit, potrivit dispozițiilor speciale în vigoare la data punerii lor în funcțiune.

Titularii dreptului de proprietate privată afectați de capacitățile energetice pot pretinde despăgubiri pentru prejudiciile cauzate de titularii autorizațiilor de înființare și de titularii licențelor, în exercitarea drepturilor de uz și de servitute, indiferent de momentul realizării capacității energetice (anterior sau ulterior intrării în vigoare a Legii energiei electrice nr. 13/2007).

Dispozițiile art. 35 alin. (3) și art. 41 alin. (4) din Legea nr. 13/2007, respectiv cele ale art. 30 alin. (4) și art. 44 alin. (4) din Legea nr. 123/2012 se opun ca titularii dreptului de proprietate privată afectați de rețelele electrice de transport ori de distribuție existente la data intrării în vigoare a legii să obțină indemnizare pentru lipsa de folosință de la titularul dreptului de proprietate asupra terenurilor pe care se situează respectivele capacități energetice, întemeiată pe această cauză.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 11 noiembrie 2019.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

CORINA-ALINA CORBU

Magistrat-asistent,
Mihaela Lorena Mitroi

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ70050699XX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

